

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 8. juni 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Rebekka Have Enevold-
sen
Sagsnr.: 2020-0030-3705
Dok.: 1389292

Hermed sendes berigtiget besvarelse af spørgsmål nr. 321 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. januar 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 321 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren kommentere henvendelsen fra Gadejuristen om problemerne med anvendelse af reglen om advarsel i stedet for bødestraf til udsatte stofbrugere ved narkotikabesiddelse til eget brug, herunder redegøre for ministerens holdning til anbefalingerne fra Gadejuristen og hvad ministeren vil gøre for at sikre at lovgivningen anvendes i overensstemmelse med intentionerne bag, jf. REU alm. del - bilag 141?”

Svar:

1. Gadejuristen har i en henvendelse af 11. januar 2019 til Folketingets Retsudvalg anført, at brugen af advarsel (tiltalefrafald) frem for bødestraf for besiddelse af euforiserende stoffer til eget forbrug, når sociale forhold taler for det, er faldet drastisk. Gadejuristen henviser til, at oplysninger fra Rigsadvokaten viser, at der generelt er tale om meget få sager, der afsluttes med en advarsel, og at der næsten er sket en halvering i forhold til i februar 2016, hvor den daværende justitsminister var i samråd om emnet.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der bl.a. har oplyst følgende:

”Rigsadvokaten har indhentet en udtalelse fra Københavns Politis, som bl.a. har oplyst følgende:

”Nærpolitiafdelingens sektion i Indre By varetager i det daglige Partnerskabsaftalen vedr. stofindtagelsesrum (den såkaldte ”straffri zone”) mellem Københavns Kommune og Københavns Politis, og de færdes således dagligt på stofscenen på Vesterbro. Loven om euforiserende stoffer indgår som en særlig del af arbejdsområdet, idet denne indeholder udtrykkelig hjemmel for assisteret stofindtagelse i stofindtagelsesrum.

Operativ Specialafdeling har indsatsen mod narkotikasalgs på gadeplan som et af deres faste indsatsområder, og enheden møder typisk sager om besiddelse af narkotika til eget brug i forbindelse med såkaldte ”sælger-sager”, hvor politiet har kontakt til både køber og sælger, og stofferne derfor fratages køberen som bevis i sagen. Når Operativ Specialafdeling optager sådanne sager, er de ligeledes meget bevidste om muligheden for at give en advarsel frem for en bøde ved besiddelse af narkotika til eget brug.

Både Nærpolitisektionen Indre By samt Operativ Specialafdeling er opmærksomme på at få indhentet og beskrevet oplysninger om en brugers daglige misbrug, sociale status samt manglende mulighed for at betale bøden i sager af denne art, således at sagerne kan blive afgjort med en advarsel.

Operativ Specialafdeling, som har indsatsen mod narkotikasalg på gadeplan som et af deres faste indsatsområder, har udarbejdet faste interne retningslinjer og procedurer for sager, hvor en stofmisbruger er i besiddelse af narkotika til eget brug.

[...]

Københavns Politi kan ikke udelukke, at der kan forekomme tilfælde, hvor sager, der er afgjort med bøde, rettelig skulle have været afgjort med en advarsel. Det kan eksempelvis være tilfælde, hvor der ikke er indhentet de fornødne oplysninger om brugerens daglige misbrug, sociale status samt manglende mulighed for at betale.

Endelig kan man forestille sig situationer, hvor sager bliver en del af et større sagskompleks, hvor det samlede sagskompleks afgøres uden advarsel for den konkrete sag om besiddelse af euforiserende stoffer.”

Københavns Politi har i en supplerende udtalelse bl.a. oplyst følgende:

”Ved e-mail af 12. februar 2019 har Rigsadvokaten anmodet om en supplerende udtalelse vedrørende udviklingen i antallet af advarsler (tiltalefrafald) sammenholdt med Rigsadvokatens brev af 11. marts 2016. Rigsadvokaten genfremsendte i den forbindelse følgende opgørelse over antallet af sager, der er blevet afgjort med advarsel (tiltalefrafald) i Københavns Politi:

	2015	2016	2017
Tiltale undladt med advarsel – straffeloven (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 1)	1	3	6
Tiltale undladt med advarsel – særlov (Rpl. § 722, stk. 1, nr. 1 eller 7)	69	54	15
I alt	70	57	21

Det er Københavns Politis umiddelbare vurdering, at den ovenfor illustrerede udvikling i antallet af

sager, der er afsluttet med afgørelse om advarsel (tiltalefrafald), bl.a. kan være en følge af den daværende bandekonflikt i Københavns Politikreds, der var på sit højeste i 2017.

Københavns Politi, herunder bl.a. Operativ Specialafdeling, anvendte således i 2017 betydelige ressourcer i indsatsen mod bandekonflikten, hvilket havde en betydning for bl.a. Operativ Specialdelings indsats i stofmiljøet, herunder på antallet af initiativsager på området.

[...]

Til brug for den supplerende besvarelse har Københavns Politi endvidere trukket statistik over antallet af sager, der i 2018 i politikredsen er blevet afgjort med advarsel (tiltalefrafald).

Opgørelsen er trukket fra Politiets sagsstyringssystem (POLSAS) [...]. Det bemærkes, at POLSAS er et sagsstyringssystem og ikke et egentlig statistiksystem, hvorfor oplysningerne er behæftet med en vis usikkerhed.

Det supplerende træk viser, at Københavns Politi i 2018 har afsluttet 59 sager med en advarsel (tiltalefrafald).

Det er på baggrund af ovenstående Københavns Politis opfattelse, at politikredsen anvender muligheden for at afgøre en sag med advarsel (tiltalefrafald) frem for at udstede bødeforlæg til en stofmisbruger, der besidder narkotika til eget brug, således som den er tiltænkt i lovgivningen. I den forbindelse skal Københavns Politi bl.a. således henvises til, at der i 2018 kan konstateres en stigning i antallet af sager, der er afgjort med en advarsel (tiltalefrafald).

Københavns Politi bemærker afslutningsvis, at politikredsen for at sikre, at der fortsat er den fornødne opmærksomhed på reglerne, vil tage skridt til at der i politikredsen erindres om Rigsadvokatens retningslinjer fra 2016 om anvendelse af advarsel over for stofmisbrugere, der besidder narkotika til eget forbrug.”

Som det fremgår af bidragene fra Københavns Politi, er man hos Københavns Politi opmærksom på muligheden for at give en advarsel frem for en bøde ved besiddelse af narkotika til

eget brug, og der er hos de relevante enheder fastsat retningslinjer og procedurer for at sikre korrekt håndtering af disse sager.

Det fremgår endvidere, at der efter aftale mellem Københavns Kommune og Københavns Politi er etableret straffri områder omkring stofindtagelsesrummene på Vesterbro, hvor man straffrit kan være i besiddelse af narkotika til eget forbrug til indtagelse i stofindtagelsesrummene. Stofindtagelsesrummene åbnede i henholdsvis 2012 og 2013.

Endelig har Københavns Politi peget på, at det er deres vurdering, at udviklingen i antallet af sager, der er afsluttet med afgørelse om advarsel, bl.a. kan være en følge af den daværende bandekonflikt i Københavns Politikreds, der var på sit højeste i 2017, hvilket medførte en betydelig ressourceanvendelse hos bl.a. Operativ Specialafdeling.

Det understøttes af, at Københavns Politi i 2018 har afsluttet 59 sager med en advarsel (tiltalefrafald), hvilket svarer til niveauet for 2016.

Jeg kan henholde mig til oplysningerne fra Københavns Politi.

Jeg har anmodet de regionale statsadvokater om at følge udviklingen på området i de relevante kredse i det fremadrettede lokale tilsyn.”

2. Justitsministeriet har bedt Rigsadvokaten præcisere, om alle 59 sager om besiddelse af narkotika til eget forbrug, som Københavns Politi oplyser at have afsluttet med en advarsel i 2018, er givet til målgruppen, hvor sociale forhold taler for at meddele en advarsel og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer.

Rigsadvokaten har på den baggrund bl.a. oplyst følgende:

”Københavns Politi skal supplerende bemærke følgende:

Københavns Politi har foretaget en manuel gennemgang af de 59 sager, som i 2018 blev afsluttet med en advarsel (tiltalefrafald), og som er beskrevet i Københavns Politis supplerende udtalelse af 20. februar 2019.

Københavns Politi har på denne baggrund kunnet konstatere, at 57 af disse er blevet afsluttet med advarsel (tiltalefrafald) til en person omfattet af den særlige målgruppe, hvor sociale forhold taler for at meddele en advarsel og besiddelsen af stoffet er ud-

slag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer (lov om euforiserende stoffer § 3). Københavns Politi bemærker, at to af sagerne angår samme journalnummer, dvs. at der er givet to advarsler (tiltalefrafald) til to forskellige personer på samme journalnummer.”

3. Formålet med straffebestemmelserne i lov om euforiserende stoffer er at begrænse udbredelsen af euforiserende stoffer for at beskytte befolkningen mod de skadevirkninger, som er en følge af brugen af narkotika, og for at beskytte samfundet mod de følgevirkninger, som brugen kan medføre.

Straffene skal således sende et klart signal om samfundets afstandtagen fra brugen af narkotika. Når det er sagt, kan der være særlige situationer, hvor sociale hensyn taler afgørende for anvendelse af en advarsel (tiltalefrafald) i stedet for en bøde eller anden straf, som lovgivningen giver mulighed for.

Jeg har noteret mig, at Københavns Politi har oplyst, at man i 2018 har afsluttet 57 sager om besiddelse af narkotika til eget forbrug med en advarsel. Jeg har endvidere noteret mig, at Københavns Politi vil sikre, at der fortsat er den fornødne opmærksomhed på reglerne ved at erindre om Rigsadvokatens retningslinjer om anvendelse af advarsel over for stofmisbrugere, der besidder narkotika til eget forbrug, og at Rigsadvokaten har anmodet de regionale statsadvokater om at følge udviklingen på området.